

VÖRÖS ZÁSZLÓ

A veszprémmegyei szocialista párt hivatalos közlönye.

Megjelenik
szombaton.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Szocialista párt helyiség.

zetési árak: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 kor.
Egy lappeldány ára 50 fillér.

Nyit-tér petitsora 2 kor. — Hirdetési áraink: Arszabás szerinti jutányos árak.

Proletár-diktatura.

Keveset mondunk azzal, hogy világ-
enelmi idöket élünk. Nem. Ma egy
teremtés napjait éljük. Vajudik a kor
egy új világ fog születni. Az a vörös
am, mely a háboruban ártatlanul meg-
k véréből eredt, mindörökre elválasztja
mástól a jövőt a múlttól. A jövő kor
ere számalommal fog a múltnak fiára
folni és alig fogja tudni megérteni.
az új kor a szocializmus jegyében él.

A szocializmus eddigi a demokrácia
utján közelített nálunk a kollektiv
idalom megvalósítása felé, ma azon-
a végzet kényszerítő ereje a prole-
iktatura gyökeres és gyors módsze-
ette szükségessé. A győzelmes nyu-
demokrácia, bármennyit szavalt is
pek önrendelkezéséről, kis nemzetek
léméről, rutul elárulta az októberi
adalom utáni tiszta demokráciát. A
talista demokrácia nem ismer nem-
özi összetartást. Be kellett tehát látni
agyarországi szocialdemokrata párt-
hogy a polgári társadalmi rend még
okratikusra mázolt formájában sem
dható el, arra építeni nem lehet,
am nyíltan szembe kell vele helyez-

kedni és ebben az ellenállásban az orosz
proletár-diktaturához kell alkalmazkod-
dunk. A történelmi igazság az, hogy vala-
mint már a szocialdemokráciának a kö-
zelmúltban volt erős térfoglalását Tisza
reakciója segítette elő, úgy a szocializmus
ma használt legvégső eszközét, a dikta-
turát az entente burzsoáziája kényszeri-
tette ki. A diktatura célja nem egyéb,
mint a polgári társadalmat gyors ütem-
ben megérlelni a szocializmus számára,
rövid időn belül megalkotni a szocialis
társadalmat és ezt az átalakulást kivinni
a külföldre is. Ezzel a magyar szocialista
párt kettős eredményt ér el, keresztezi
egyrészt az entente imperiálisták rabló
terveit, másrészt megalkotja a szocializ-
musnak is végülit, a kollektiv társa-
dalmat.

Az első kérdés, ami ezzel kapcsola-
latban felmerül és egyuttal az első el-
lenvetés is az, lehetséges-e egyáltalán a
szocializmust ilyen forradalmi gyorsasággal
valóra váltani. Azzal a bölcsességgel
szoktak az ellen előállni, hogy a témé-
szetben nincs ugrás. Az ilyen általános
szólamok tulajdonképpen nem mondanak
semmit. Egyáltalán nincs bebizonyítva,
hogy a termelési tényezők mai fejlettségi

viszonyai között a kollektiv termelés le-
hetetlen volna, sőt minden jel az igen-
leges felelet mellett szól. Hisz a ma lé-
tező legtermelékenyebb üzemeket ép csak
a jogi forma és a jövedelem elosztása
teszi kapitalista jellegűvé, azokat egy
tollvonással kollektivvé lehet tenni anél-
kül, hogy ez magán a termelés módján,
menetén meglátszanék. A ma már tul-
sulyba jutott fináncióke, a részvénytár-
sasági forma, a tröszt és kartell már
egy átmenet a kollektivizmushoz. Az ál-
lami gyárak és mezőgazdasági üzemek
eddig is mintaszerűek voltak. Az általá-
nos műveltség, a technika fejlettsége
kétségtelenül elérte már azt a fokot,
a mely mellett a kollektiv termelés — bi-
zonyos előkészítés és rövid átmenet után
— bevezethető. Tehát voltaképp csak
arról van szó, hogy a már meglévő és
kellőképp fejlett termelő erők működésé-
nek alakja és módja változzék át hirtel-
len, mondjuk ugrásszerűen. Ez pedig
nem természetellenes, sőt ép ellenkező-
leg, a működésbeli változások a termé-
szetben egyenesen ugrásszerűleg szoktak
bekövetkezni. A fogamzás, a születés, a
halál mind rohamos változások a szer-
vek működésében. És amikor a múltban

Egy bolsevik naplójából.

— K. I. —

Amikor tavaly, február végén hazavergőd-
sz orosz hadifogságból, a központi hatal-
sajtója éppen megkezdte tavaszi offenzíváját
szocializmus ellen. Nagy szükség volt erre az
zivára. A német-magyar és orosz forradalmi
táriátus együttérzése már nagyon is világos
ikben mutatkozott meg, sőt a polgárság
zdett már erősen kacérkodni az orosz for-
adalommal, amely öket elvégre is Breszt Li-
szkhoz juttatta! És megindult egy kiméletlen
telkiismeretlen offenzíva. Jöttek az ukrainai
finnországi véres napok. A nyájas olvasó
dennapi feketéjéhez „bolsevik” tömeggyil-
ásokat szervizoltak. És én egyötörve lütnöd-
a lebergi kórházban: vajjon mi lesz eb-
a sek dajkameséből, és micsoda jövő vár
olsevizmusra, melynek diadalát olyan aggdó
megésszel vártuk a ködös orosz októberi es-
en. És eszembe jutottak ezek az aggdóság-
esték, az első megérzések, meglátások, az
ó felejtethetetlen impressiók az orosz forrada-
ból.

Tíz hónapig voltam akkor hadifogságban,
kor egyik reggel vízholdó muzsikunk a szo-

kás reggeli üdvözlés után közönyös hangon
bejelentette: cár nyet. Nincs már cár. Ez a for-
radalom még csak az oroszok forradalma volt,
mi, a volt monarchia katonái, még akkor nem
igen mertünk politizálni. De ez a revolúció, a
mely a cárt trónvesztettnek nyilvánította, ledön-
tötte trónjáról a császárt is, széltörte azokat a
bilincseket, amelyeket lelkiünkre, gondolkozá-
sunkra, emberi voltunkra vertek. E naptól fogva
szenvedélyes politikuskok lettünk. És — jól em-
lékszem rá — egy október végi reggelen már
magamon kívül, extázisban rohanlam be bajtár-
saimhoz kezemben a Pravda legutóbbi számá-
val: Kerenszki nyet! Nincs már Kerenszki!

Maga a forradalom egészen váratlanul ért
bennünket. Kis vidéki városban laktunk, távol
minden centrumtól, 120 versztnyire a legköze-
lebbi vasuti állomástól; szigoruan elzárva a
polgári lakossággal való érintkezésről. A poli-
tika híreiből annyit tudtunk, amennyit a mosz-
kvai Ruszkoje Szlovo és a pétervári Birzseviya
Vjedomoszti közölni mertek. Miljukovnak az
utolsó дума szesszióhan tartott beszéd-ciklusát
ugyan feltűnően közölték, még olvastuk, hogy
Péterváron meglitottak mindentéle gyülekezést
— ez volt minden, azután egyszerre csak jöttek

a forradalmi hivatalos jelentések: homályosak
zavarosak, melyek izgatták fantáziánkat.

Majd megjött az új kormány programja,
amelyből láttuk, hogy voltaképpen egy polgári
forradalom ment végbe. Mert tisztára polgári
forradalom volt ez a márciusi — amint ezt
Szkobelev későbbi szocialista miniszter is gyak-
ran hangoztatta. Az új kabinetben csak egyetlen
disz szocialista volt — Kerenszki igazságügyi
miniszter, aki összes írásait akkor még úgy írta
alá, hogy: grazsdanyin Kerenszki, Kerenszki
állampolgár. Akkor persze az még egy valósa-
gos forradalmi aktus volt. Mesélik róla, hogy
amikor megjelent egyik elfogott cári miniszter
kihallgatására, az tisztelatlanságból nem kelt fel
helyéről, mire Kerenszki haragosan reá szolt:
„Keljen fel, ömnek most az új Oroszország igaz-
ságügyi miniszterével, Kerenszki állampolgárral
van szerencséje beszélni.”

Valójában meg is maradt Kerenszki „pol-
gártársnak” a nép előtt akkor is, amikor min-
den grazdanyinból már régen tovaris „elvtárs”
lett. Ez a polgártárs Kerenszki szimbolizálta
előttem a márciusi orosz forradalmat.

a közös birtokokat egyénileg felosztották, akkor is hirtelen átmenet történt a közös termelésből a magántermelésre.

Az új társadalmi rendet a proletárok csinálják meg, mert a régi rend számukra jelentett elsősorban hátrányt és diktatúrával csinálják meg, mert másként nem lehetséges. Minden szociáldemokráciának okvetlen diktatúrában kell végződnie. Az egyik termelési rendből a másikba való átmenet nem történhet meg másképp, csak bizonyos erőszak által, mert másként a meglévő rendszer nem adja fel pozícióját. A régi rendszerváltozások véres polgárháborúk segítségével mentek végbe, így pl. az őskori nőuralomnak férfiuralommá, a rabszolgaüzemelésnek tőkés vagy feudális, az utóbbinak ismét tőkés gazdasággá változtatása. A szocializmus a polgárháborút vértelen módon a diktatúrában vezeti le. Ennek célját a zseni éleslátásával már a Kommunista Kiáltványban kifejté Marx ekképpen: „a proletárság a burzsoáziát fokozatosan megfosztja tőkéjétől, az összes termelő eszközöket az államnak kezében középpontosítja és a termelő erőket a lehető legnagyobb mértékben szaporítja.” Megmondta már Marx, hogy „ez csakis zsarnoki beavatkozások útján mehet végbe, oly rendszabályok útján, melyek ki nem elégítőnek és helyt nem állónak tűnnek fel, de amelyek feltétlenül szükségesek arra, hogy a mozgalmat saját magukon túl hajtsák és hogy az egész termelőmód forradalmi átalakulását megindítsák.”

A diktatúra akképp éri el célját, hogy az egész társadalmat fokozatosan forradalmasítja, meggyőzéssel, felvilágosítással, továbbá, ami legfontosabb, a már megtörtént szocializálások és szociális intézkedések példájával. Mert hiszen mindennek az az alfája és omegája, hogy a szociális társadalom célszerűbb, az emberiség anyagi és erkölcsi érdekeinek megfelelőbb, mint a polgári. Arra pedig végül is csak rá lehet bírni józan eszű embereket, hogy a rossz helyett fogadják el a jót. Tudvalevő, hogy a megszokással, a hibás neveléssel szemben ez is igen nehéz. Mily nehéz rávenni a tudatlan falusi embert, hogy az ablakját télen ne tömje el, hogy betegségében orvoshoz menjen stb. A jót nemcsak mutatni kell a népnek, hanem egyenesen rá kell kényszeríteni. Ilyen kényszer a proletárdiktatúra is, de ezen könnyen segíthet a burzsoázia; egyszerűen behódol — de őszintén — és ha majd nem lesz ki felett diktátoroskodni, akkor a diktatúra önmagától megszűnik.

Önként értetődik, hogy a diktatúrának nem szabad szem elől téveszteni, hogy nem cél, hanem csupán eszköz és nem szabad magát öncélnak tekinteni. A diktatúra nem végleges kormányforma, az csak egy átmeneti állapot. Ama törekvésnek kell érvényesülni benne, hogy

az erőszak mértéke a helyzethez, a viszonyokhoz alkalmazkodjék. A célt a lehető legkisebb rázkódással kell elérni. A bosszúnak száműzve kell lenni cselekedeteiben, a tervszerű szigor és erély is mindenkor az emberszeretet talajából nőjön ki. Ily módon a diktatúra fokról-fokra kifejezetten népszerű lesz, a hirdetések és megvalósított eszmék szépségének, jóságának belátása folytán az ellenkezős mindinkább alábbhagy és végtére elkövetkezik az a hön óhajtott nap, amikor nem lesznek többé proletárok, nem lesznek többé elnyomók és elnyomottak, hanem az összes emberek egyformán édes és egyformán dédelgetett gyermekei lesznek az Életnek. (H.)

A szellemi munkás a jövő társadalmában.

Kétségtelen dolog, hogy az a forradalom, amely október 31-én lerombolta Magyarországon a régi feudális rend utolsó maradványait s alapjában ingatta meg a nagytőkés termelési rendet, még nem ért véget! A forradalomnak csak a politikai része diadalmasodott, a szociális forradalom azonban, amely hivatva volt a régi társadalmi rendbe egy új, egy emberibb gondolatot belevinni, a jelenben is tart s mivel a győztes államokban a kapitalista és imperiális szellem ma még kezében tartja a hatalom gyepölőjét, csak azokban az államokban lehet számítani a társadalmi és gazdasági élet modern átalakulására, amelyekben a háború elvesztésével járó hatalmas megrázkódtatások a népi rétegekben kiváltották a politikai és gazdasági élet gyökeres átalakítására irányuló általános vágyakozást!

Ma már teljesen tisztán áll előttünk, hogy jelenleg szociális forradalom dúl; a munka forradalma a nagytőkével szemben. Nemcsak gazdasági, hanem politikai tén is, mert hiszen minden államban a társadalom azon rétege tartja kezében a politikai hatalmat, amely gazdaságilag erős s amely a gyengébbet elnyomni s jogaitól megfosztani képes! Hogy ebből a forradalomból vajjon a kapitalisták, vagy a dolgozó embertömeg kerül-e ki győztesen, ma még nem bizonyos, annyi azonban mindenesetre tény, hogy a munkás társadalom teljesen felkészült és minden energiáját egy lapra téve igyekszik a régi rendet még gyökereiben is kiirtani; tény, hogy a politikai küzdelemben hatalmas szerveztségével diadalmasan állta meg helyét, de tény az is, amit a szociológia könyörtelen határozottsággal megállapít, hogy a társadalomnak a nagytőkés termelési rendről a kollektív termelési rendre való áttérése éppen a kívánt út s hogy a társadalom a gazdasági átalakulásokkal kapcsolatban meggyőződésbeli, ideológiai átalakulásokon is keresztül megy!

Munkás — legtágabb értelemben véve — minden dolgozó ember. Tehát munkás az utcaszepő, a szabó, a gyári munkás, a tanító és a földbirtokos, a gyáros, aki munkájával maga is tevékeny részt vesz a termelésben, de a modern munkásmozgalmat — szűkebb értelemben véve — csak azt tekinti munkásnak, aki munkaerejét bérbeadja, tehát a tulajdonképeni bér munkást! Az u. n. szabadfogalkozásúak, ügyvédek, orvosok, mérnökök stb. szintén bér munkások, csak hogy munkaadójuk gyakrabban változik. A bér munkások két nagy csoportra oszthatók: a szellemi és testi munkások csoportjára. A lé-

nyegbeli különbség a szellemi és testi a sok között mindössze az, hogy az egyik másik szellemi munkaerejét adja bérbe, mindkettőnek legfontosabb érdeke az, hogy munkájáért fizetett munkabér minél magasabb legyen, végcélja pedig hogy munkabére e legyen a munkája által termelt értékkel! Célja annak, hogy lényegbeli különbség és szellemi munkások között nincsen, áll tapasztalat az, hogy a muliban a testi munkások a szellemi munkásokat nem tekintették „munkásnak”, a szellemi munkásokat pedig modern munkásmozgalmak hidegen hagyták. Mindkét körülmény oka abban a lényegesen, hogy a szellemi munkásokban hiányzott az osztályöntudat, ami a testi munkásokat egy erős szervezett forrasztotta, amelynek hiánya pedig a szellemi munkások szétzilárdította s a nagytőkés csatlósáivá szétverte!

De lássuk mit jelent az „osztály”, „osztályöntudat” fogalma? Osztály alatt emberek összességét értjük, akik a termelés sajátos szerepet töltenek be, tehát sajátos érdekekkel bírnak. Ebből a szempontból az emberi társadalom két nagy osztályra tagolható. Az egyik osztály a vagyonosok osztálya, a másik a munkások osztálya. A „művelt középosztály” fiktiiv fogalom, mert a szellemi munkások, a kétszociális leginkább a művelt középosztály fogalma alá zárni, vagy a nagytőke érdekeit öntudatos, vagy öntudatlan szekértől, ezekben a tőkésosztályhoz számítandók, vagy látják, hogy érdekeik a munkásság érdekeivel azonosak, amikor is öntudatos munkásoknak a belátása, hogy valamely egyén érdekei mely osztály összérdekeivel azonosak az osztályöntudat s az osztályöntudatra való szükségesség következménye az, hogy az osztály szövetezik, szervezkedik s harcra szól az osztály ellen, amelynek érdekei saját érdekeivel összeütközésbe kerültek! A munkásmozgalmat iránti részvétlenségnek, a munkások öntudat hiányának oka az, hogy egyénileg öntudatos szellemi munkások nem tudják megvan adva az osztályból való kiemelkedés lehetősége! Politikai vagy társadalmi kapcsolatok, rokonsági kötelékek felhasználásával egyes kivételesen ritka esetekben egyéni sikerrel a szellemi munkás képes saját osztályát a társadalomtól elszakítani, tehát látszólagosan nincs szociális szervezkedésre, az osztály egyénei közötti együttartozás érzete nem fejlődik ki, a fizikai munkás előtt alig van kiállítás az osztályból való kiemelkedésre, csak úgy bír megjavítani, ha társaival szolidáris, ha szervezeten belül tömörül, s ez az együttartozás érzete fejleszti ki benne erőteljesen az osztályöntudatot! A szellemi munkás így gondolkodik: „Küzdök én az egész osztály érdekeiért, a kevesebb fáradsággal magasabbra jutok! Miért törődjem én más osztálytársam sorsával, amikor a magam sorsa is elég gondot okoz nekem, így gondolkoznak, azok elfelejtik, hogy nem akarják, vagy nem tudják megérteni, hogy az osztály életnivójának emelése, az osztály által kivívott előnyök az egyénre is hatnak s hogy ez az egész küzdelem csak az osztály egyetemes harcászásával dől el az osztályra s így az egyénre nézve is nyősen!

S ez a határtalan egoizmus, a társadalmi delme, sorsa iránti rideg közöny élesen világosítja a szellemi munkás-társadalom mai gondolkodásmódjára és arra a helyzetbeli különbségre, amely az egész osztály s annak kiemelkedő egyénei között felfalattható.

Fentebb azt mondtam, hogy — a tapasztalatok igazolják is — a sz-

munkások túlnyomó része minden államban s minden időben az uralmon levő osztály, tehát a jelenben a nagytőkésosztály csatlósa! De hiszen ez természetes is! A multban uralmon levő nagytőkésosztály tartotta kezében mindazon intézményeket, amelyekben a szellemi munkás kénytelen volt elhelyezkedni: a közigazgatást, igazságszolgáltatást, törvényhozást és népokráciát! Ezzel az osztállyal tehát, amelynek intézményes kereteibe beilleszkedni volt kénytelen, még ha érezte is, hogy érdekei merő ellentétben állanak az osztály érdekeivel és törekvéseivel, nem volt képes szembehelyezkedni, csak az a része a szellemi munkásosztálynak, amelynek számára az uralkodó osztállyal szembehelyezkedő osztály intézményeiben kenyér volt biztosítva; az uralkodó osztály akaratának gépies végrehajtójává süllyedt és akaratának ingadozásaihoz volt kénytelen alkalmazkodni! Ma még a tanító a királyság sérthetlenségéről s a legfőbb haduri jogok jogosságáról volt kénytelen beszélni, hogy holnap a köztársaság kikiáltására mondjon hozsannát s éppen tőle függ, hanem a hatalmat magához ragadó osztály felfogásától, hogy holnapután nem-e a kommunista világnézet helyességéről lesz-e kénytelen dicsőhimnusz zengeni? A szellemi munkás tehát nem helyezkedhetik szembe az uralmon levő osztály felfogásával, mert különben elbukik, támogatni kénytelen, ha létét s családját és egyéni érdekeit kockára tenni nem akarja! Ezen tényekkel szemben azonban sokkal érdekesebb annak megállapítása, van-e s ha van, melyik társadalmi rend az, amelyik a szellemi munkások érdekeinek legjobban megfelel? **Kacska** (Folytatjuk.)

Levelek.

Ezek a levelek megvizsgálatnak. Biztatást kapok tőlük, amikor kishitű vagyok. Ti fanatizáltak. Tőletek kapom a biztatást, amikor borura válik a kedvem. Mikor összeköborlom az utcát, a mezőt, s hazajöve lámpám fényénél bámulok a semmibe.

És újból jöttök ti, keservem vigasztalói. Ezek a fekete sorok hozzák a bátorítást, ti szántjátok előttem az utat, vékony hajszálak a fehéren. Ti hozzátok a vigasztalást, mikor megjelentek feketék a fehéren.

Volt olyan idő, nem is olyan régen, mikor a vöröst, mert vörös, rikitónak láttam. Hát a szürke szín imponálóbb? Hát a szürkében van erő, gerinc, kitartás? Nincs! Az mégis jobban tetszett akkor. Azt mondtuk rá, hogy szerénység. Pedig mi a szerénység? A lélek hiúsága, amikor a másikat gerincesnek látom. Akkor voltam szerény, amikor az erős vezetett, mikor muszáj volt szerénynek lenni, mert nem lehettem más. Akkor az volt a rikitó, én most vagyok vörös és szerénynek látszik ő...

Minden férfi olyan nőt idealizál meg, a melyik tetszik neki.

Ismerek egy nőt, aki nem mondható valami nagy szépségnek, de ha összetalálkozom vele, hétköznapi nyárspolgárságom mintha lefoszlana rólam, érdekesnek találok az élet társaságában. Egy ritka őszinte nő. Kezdő ifjúságom ábrándjainak ellentéte.

Azóta persze változott a gondolatom, beletörődtem a hétköznapiságba, az így kialakult elveimnek most már ez felel meg. Ráhuzom mindazt a jót, amit én másokra akartam aggatni. Olyan különös, olyan valódi őszinteségre hajló... Ha véletlenül bökölni akarok neki, szörnyen

— úgy érzem sokszor — hogy szeretem. Nem úgy mint a másikat, az elsőt, annál nagyobb volt a lév, a vágy, hogy láthassam. Ifjúságom minden tüzével szerettem, rimeket irtam a szeméről, a hajjáról.

Ennél két három szóval kifejezem a mondanivalóm s megéri belőle a gondolatomat, míg annál az elsőnél sok szépet, sok frázist kellett mesélni, sok szentimentális sétákat megtenni, egyedül köborolni utcáról-utára s ez a második a való életet mutatja. Amely lehűti a sok vágyat, az elérhetlent. A változatlanba belenyugszom, nem kívánok magamnak földöntúli dicsőséget s megelégszem a valósággal. Nem lesznek céltanok köborlásaim, megértem az ősz, a szürke életet. Most, hogy tőle eljöttem, futnak a gondolatok s úgy veszem észre mintha ezek őszintébbek volnának, mint a másikkak. Nem oly fenhéjazók s a való érzést fejezik ki. Mint ez a nő, aki kinevet mikor szépeket mondok neki és megharagszik a szövi-rágokért. (sz. f.)

Mindenki érdeke, hogy ott legyen!

A Magyarországi Szociálista Párt Veszprémi Pártszervezete

1919. április hó 6-án, vasárnap délután 3 órakor

a városi színházban központi kiküldött részvételével

NÉPGYÜLEST tart,

melyre Veszprém város proletáriusát tisztelettel meghívja **a Pártvezetőség.**

Tárgysorozat:

1. A politikai helyzet.
2. A tanácsköztársaság alkotmánya.

Mindenki ott legyen!

Karcolatok.

Értelmetlenül, ámulattal szemléljük embertársainkat, kik sáppadt arcukon a tétova félelemmel, vagy az enervált lemondás tompa megadásával szemlélnek a valóban szédítő események halmazát, mely a ma már teljesen kipróbált idegzetet uralja. Boldog, ujongó, örömtől mámoros arcokat keresünk és sáppadt, tépelődő félelmű, vagy siri megnyugvással, le-targiával megfestett képek merednek elénk. És mély szánalom, emberséges részvét lopódzik szívünkbe, míg a hangtalan részvét szava tör elő lelkünkől a ma szánalomraméltó-megtépett boldogtalanjaihoz:

Ember, nem érzed, nem érzed mi történi körülöttem, te, aki kisebb-nagyobb himpellerek gyöngye játékszere, saját bálványod, a pénz ördögi démonának örökre eladott rabszolgája voltál. Nem érzed, az éltető, tavaszi szellő lágyan zsongító fuvallatát arcodon, amint halk, lelketmegéjtő lágy muzsikaszóval beszél a jövő szebb életéről, hol elfoglalhatod azt a helyet, melyet magasratörő lelked csak halvány sejtelenként legrejtettebb álmában mert csak kérni. Ember, nem voltál-e

édes izgalmat kedvesed közeledtén. Nem futott még át az öröm lázas deleje az édes arc eléd tűnő boldog pillanatában, a sejtelmes várakozás néma csendjében, a nem várt egyesülés fenséges pillanatában?

Avagy igavonó állat lennél, oktalan méh csupán, mely verejtek gyümölcsén mesterségesen heréket tenyészít?

Ezt, csakis ezt szeretném, ha megértenéd, vagy e most még rettenetes faldalmában, hajudó világ a te jövődet készíti elő...

A veszprémi Kamarazene társaság,

amelynek megalakulásáról mult heti számunkban hírt adtunk, március hó 30. napján tartotta első hangversenyt, amelyet kizárólag Mozart műveiből állított össze. A koncert-műsor megkezdése előtt Misányi Lajos ismertette a kamarazene lényegét és fejlődését, valamint méltatta Mozart műveit zene-történeti és zeneesztétikai szempontból. Ezután a hallhatatlan mester B dur zongoraszonátáját játszotta el Csapó Méri megérettel, izlésesen és figyelemreméltó dobogóbeli készséggel. Szonátát ritkán szoktak az előadók kívülről játszani. Az előadó azzal is megbecsülte hallgatóságát, hogy a művet emlékeztetőül játszotta.

Az ezt követő brácsa-trió hegedűszólomát Szabó Sándor, brácsaszólomát Balla Ignác, a zongorakíséretet Békési Pálné Illés Heddi állta el. Zongora-„kíséretből” azonban voltaképpen nem is lehet szó. A kamarazeneben a zongora leg-alább is egyenrangú társa a szólóvivő hangszereknek, legtöbbször azonban több is azok-nál: a kiemelkedő közülök. És ezt a zongorista játéka élénken kifejezte is hozta. Színes billentése, mesterkéletlen, önálló, de viszon! a Mozart-hagyományokat is mindenben respektáló szólamvezetése, valamint visszavonuló és alkalmazkodó kísérete — amelyre hegedű és viola teljes biztonsággal építhettek — egyaránt magas nivóju és állandóan gyönyörködötő volt. Városi zenciskolánk jeles pedagógusa ugyan-ilyen előadónak is bizonyult.

Mozart „Abendempfindung” (Alkonyakor) c. dalát Lósy Károly énekelte. Különösen a középfekvésben csengő baritonja szép fejlődést ígérő. A zongorakíséretet Ritter Lőrinc látta el ismert kvalitásaival.

Befejezésül az Esz dur vonóskvartettel hallottuk Schmitt Károly, ifj. Schröder József, Balla Ignác és Misányi Lajos előadásában. Mozart e művét Haydn-nek ajánlotta. És nem ok nélkül, mert Haydn műveinek pajzán, játszi hangulata ömlik el az első és második tételben (allegro és menüet). A harmadik tétel, az adaszói, nemcsak Mozart műveinek, de az egész kamarazene irodalomnak egyik legszebb gyöngye. Azt hallani kell és nem lehet elégszer hallani! Harmonizálása szellemes, szubtilis, meglepő fordulatokban gazdag, hangulata: csupa sejtelen, de anélkül, hogy élesre válna —, panaszkodó, de indulat-nélküli, hogy azután a fináléba átcsapva elfe-jejtkezzen a szomoruról és fentartás nélkül adja oda magát az örömmek. Előadását buzgó igyek-vés jellemezte.

A magunk részéről az estély kapcsán egy megjegyzésünk van:

Elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk, hogy városunkban mihamarabb saját otthont nyerjen a zeneiskola, amelyben egyfelől megfelelő hajlékra talájon a tanítás és másfelől kellő nagyságu, jó akusztikájú koncert-teremre a zeneelőadásnak városunkban ezidőszentig hon-talan Művészeje. Eléggé nem ostorozhatóan visszasz, hogy a „városi zenede” neve alatt egy ki-űritett lakás néhány egymásbanyiló szobája rej-lik, amelyekben egyidőben folyván az oktatás, az akkentelellő hangzavar tanító és tanuló, tanításban és tanulásban egykép megakadályoz.

Egy mindekiért és min-denki egyért! — ez a szociá-

A kultura jövő feladatai.

A proletárdiktatura osztálytudatos szervezkedése, az a szédítő, méreteiben még állg áttekinthető átalakulás, amely most szemünk láttára végbemegy, új feladatot ró a kultura munkássaira. új irányt szab egész kulturális életünknek is. Már Condorcet, a francia forradalom kiváló pedagógusa megállapította, amely szerint nincs az a legideálisabb szabadság, amely a nép műveltsége nélkül megállná helyét és ott, hol több a szabadság, mint a műveltség, ott vagy az anarkizmusnak lehet csupán talaja, vagy a zsarnokságnak, is igazolja, hogy a legsürgősebben és a legnagyobb bizalommal avatott szakértők kezével kell e kérdéshez hozzájutni. Már most is ki kell azonban emelnünk, hogy a legelső feladatunk legyen a nép, a proletárléte megőrzése. A tudomány eddig osztályszabadságot adott.

A proletárgyermek élete már zsenge éveiben is a nem neki való munkáé és a nyomoré volt. Ökölbe szorult a kezünk, ha elgondoljuk, hány embert menthettünk volna meg a bűnözéstől, elzárásától, ha gyermekkorában megfelelő nevelésben, célszerű oktatásban részesül. Am az osztályuralom „hit- és erkölcsös” iskolája, a nyomoruságos, gondtalan élettől agyonsanyargatott, lenézett tanító, kit felsőbb hatóságai, tudatosan üldözött páriaként kezeltek és beöltöztetnek minden emberi méltóságot és önértéket kioltottak, erre alkalmas nem volt. A munkások, proletárok gyermekei, a korai gyári munkától elsaltanyult, a durva környezettől, utca erkölcsétől megzavart felekkel kész töltelékei lettek a régi osztályuralom „javító” eszközjeinek, a börtönnek. Aki nem látta a szülői pedagógiát megdöbbentő. Éveken át egymilliónál több analfabéta! Hogy az ezred alatt mekkora tömeget jelent, mekkora perspektívát a minden rosszra felhasználható tudatlanságnak, babonának, korrupciónak, a valóban szédítő. Így, de csakis így lehetetlen ki nálunk a militarizmus ekkora erővel, mely 4 éven át lélektelen barnokként tudta a milliói tömegeket a vágóhídra vinni. Itt meg kell ki az alkoholizmus oly féktelen erővel, mint — Oroszországon kívül — Európa egyik országában sem. És ezért pusztíthatott itt a tuberkulózis és a járványok egyéb legiója, így vágható évről-évre nagyobb rendet az egyébként sem túlnépes országban. A régi, külföldi országokban, bankellen nagyszólamu, de egyébként gyalázatosan rosszulnevelésű és szűklátókörű iskolapolitika borzalmas bűneivel itt nem foglalkozhatunk tovább; erről köteteket lehetne írni. A cél — és pedig a lehető legrövidebb időn belül — az legyen, hogy eme vázolt mulasztásokat helyre hozva, haladéktalanul fogjunk hozzá az építési munkájához. És ezt már a legelső fokozaton, az elemi iskolánál kell kezdeni. A legsürgősebb feladat a jó, tágas és egészséges iskola felállítása a legkisebb helységben is. De ugyanolyan fontossága a gyermekek egészségügyének rendezése, az iskola mellé jóléti intézmények, fürdők, játszótérek, foglalkoztató termek létesítése, valamint az emberi lelket nemesítő és felhívító ének- és zenekörök szervezése, a testgyakorlás okos és célszerű felhasználása.

Hatalmas, nagy anyagi áldozatokkal járó program ez, melyet itt főbb vonásokban vázolunk, de nem kivihetetlen. Ez legyen a jövő szabad, munkás, öntudatos, testben és lélekben ép és egészséges emberének iskolája.

És nem szabad megelégednünk a kultúra szerény munkásáról, a tanítóról sem. Az ő gondatlan élete, derűs nyugalma, záloga a sikeres munkának. A kopott, félték, ferdesarku tanítót ki kell emelnünk az anyagi jólét ama

fokába, hogy teljes erővel élhessen nemcsak feladatának. Tárjuk, nyissuk ki a régi, rozszant iskolák ajtóit, ablakait, hogy egészséges, friss levegő járja át minden dohlepelt zugát.

Népgyűlés.

Szerdán, e hó 2-án pártunk népgyűlést tartott a színház nagytermében. A gyűlés főtárgya Luszti Arnold elvtárs, vármegyei politikai megbízott előadása volt a proletárdiktaturáról. Nem emlékszünk rá, hogy valaha is olyan tömeggyűlést volna össze színházunkban, mint ezen a gyűlésen. Az előcsarnok, sőt a színpad is zsúfolásig megtelt az új eszméknek hódoló közönséggel.

Róland Ferenc elvtárs nyitotta meg a népgyűlést s utána Luszti elvtársnak rendkívüli érdeklődéssel várt előadása következett. Szónok mélyen átértett meggyőződésből fakadt beszédében mindenekelőtt a régi rendszer bűneit vázolta, meggyőző erővel fejtegette a proletárdiktatura célját, a kollektív társadalom, a kommunizmus előnyeit. Rámutatott arra, hogy a kommunizmus csupán a henyélőkre, meg a mások munkáját kizsákmányoló nagytökére lehet kellemetlen, a dolgozó népek ellenben rendkívüli előnyére szolgál. A hallgatóság nagy tetszése mellett hivatkozott az orosz testvérek közeli segítségére, a kommunizmus eszméjének rohamos terjedésére, melyek segítségével meg fogjuk törni az imperialista burzsoáziát.

A nagy figyelemmel hallgatott és nagy hatást tett beszéd után Palocsai elvtárs lendületes szóp beszédben ismertette a jelenlegi politikai helyzetet és a szocialista párt törekvéseit. Még Geiger elvtárs szólt, majd Róland elvtárs tartott záróbeszédet. Méltatta a két testvérpárt egygyőlvadását, beszélt a mai helyzet előzményeiről, végül összetartásra és türelemre intett. Az ő lelkes szavaival ért véget a párt erejét fényesen tanúsító népgyűlés.

Undor.

Ritkán szoktam undort kapni, de ha megkapom, akkor az hatalmas erővel váltódik ki belőlem és nem tudok nyugodni addig, míg megfelelő ellenintézkedéssel le nem győzöm azt, ami ennek az utálatos érzésnek a kifejlődését bennem okozta.

Az új világrend óta háromszor kaptam undort. Az első keltő kisebb volt és ezeket bár neveléses állítás, de a csömör küzdött le bennem. Hadd mondjam el ezeket is.

Az „első” Nemzeti Tanács megalakulásakor történt, mikor a népgyűlésen az akkori elnök lakásának erkélyén az ő és még egy-két tiszteltreméltó forradalmár arca mellől láttam előtökölödni és újra és újra és megint közéleti szereplésre vágni a veszprémi árdragitók és pénzintézeti nyuzók undok és még mindig gögös, elbizakodott alakját. Ekkor nem csináltam semmit, hazamentem, megünnepeltem a szívemben a magam külön kis forradalmát.

A második undoromat a Károlyi-párt vesz-

prémi nagygyűlésén kaptam. Bankettkor néztem a Károlyistákat, kik voltak ott, nem voltak ott, kevés egy páran, aki kehabóru legdühöngőbb, a győzelmek legkodoltságosabb napjaiban ordítottunk Károlyi mi defétisták nem voltak ott, hanem az egész tisztas munkapárt, az egész gettelenségi párt, a választmányi tagok, a galóság tagok, a felügyelő bizottsági részvényesek, az egész banda és ennek dának majdnem minden egyes tagja átkozta Károlyi Mihályt, ezt az élő mártírt azért nem restelték a védőszárnyai alatt húzódni. Persze! A pénznek nincsen szaga az undoromat is, mint már említettem, a küzdött le.

A harmadik undoromat már nem leküzdeni, itt már ökölbe szorult a kezem érzem, hogy ütni kell, rugni kell és elbőgölni, hogy meghallja mindenki, mert itt a mi tunkról van szó!

Mióta Lenin gyönyörű, emberi elveit tek nálunk, mióta ráeszméltünk arra, hogy kommunizmushoz csak a proletár-diktatúra vezet az út, azóta a pártunk környéke megváltozott. A folyosón, künt a ház utcán és benn a titkári helyiségekben régi, megszokott elvtársainkat látom, hangidegen, nem odavaló alakokat, akik alázatos, kedveskedő mosolygással lépnek be hozzánk, elvtársnak, azok, akiknek volt szívük a munkáért, által elért profitot zsebre venni, de azért éh, fizetni, akiknek volt szívük a munkást ki bármikor, de még a köszöntését sem észreveszik, akiknek nemcsak hogy a tenyerük nem soha kérges, de az orrukot a gögnek oly gasságában tartották mindig, hogy még a proletár-szapot sem érezhettek soha. Most a ripkók, amikor recseg-ropog minden, amit tudják, hogy rangfajkák alóluk a biztosnak talajt, ezek az undok fulladó patkányok a hajónkra menekülnek, — kérdelek benneteket, Elvtársaim, felvehetjük-e őket?

Nem, nem és ezerszer nem!
Rádnéztek-e ezek valaha, maguk vetek-e bennünket, nem dobtak-e ki akkor amikor jogos követeléssel állunk eléjük? mit ér most mi legyünk a jószívűek? Hisz ha ez meggy, akkor megérjük, hogy a pártunk lében megalakul a tökések szakszervezete, akkor mi adunk alkalmat, elhelyezkedést fegyvert arra, hogy az ellenforradalmárok a házukban, a mi fészkekben megszervezjenek!

Ezt nem tárjuk, ezt nem türhetjük! Ostobaságot kell ragadni és krisztusi önértékelni kell kiverni a mi templomunkba betolakodó farizeusokat!

Ne tévesszen meg senkit elvtársaim, Bélanak, ennek a tisztaszívű, egész embernek „Népszavá”-ban közölt következő sorai: „Nem gondolják meg azok is, akik nagyhangon kijelentéseket tesznek arról, hogy csak azok vehetnek részt a szocializmus teremtő munkájában, akik a szocializmus teremtő munkájában vezetésben, akik a proletáriátus diktatúrájának vezetésében, hogy ők sem az anyatejű szívűek, akik a proletárdiktaturáról tanítástokat és hogy az utca porában nem jöhetnek ki a köztársaságot játszottak.”

Ne értsük félre Kun Bélát. Igenis szükségünk van arra, hogy mindenki mellénk álljon, szükségünk van arra, hogy a pártunk legyen, igaza van Kun Bélának abban, hogy nem mindenki az anyatejű szívű magába szorított proletárdiktaturát és nem játszott mindenki országút porában szovjet-köztársaságot, de menekült patkányokra szükség most nincs, a mi pártunknak meg kell őrizni a szűkségű a proletár szepitlenességben fogant szűkségű

nekünk politikai prostituáallakra szükseünk nincs, ki kell rugni ezeket a ringókat! Minden meg-gondolás és megfontolás nélkül azonnal!!

Most nincs pártérő, most nem kell ilyen pártmozgalom! Most proletár-diktatura van! Most terror van! Most a mi kezünkben van a hatalom és nekünk nem szabad, nem lehet tör-nünk, hogy a burzsoák undok hada a mi ke-belünkön melegedjék, hanem hanem ki kell őket rugni és addig küzdeni ellenük a diktatura alapján, amíg az egész burzsoá-rendszer a pá-rját ki nem leheli.

Elvitársak! Térjünk észre! Mit akarunk, el akarjuk csúfolni Lenint, a világ új Meg-jálóját?

Szabad ez? Lehet ez?
Azonnali éselekvést követelünk!
Undor! Undor! Undor!

Próder László.

Ujdonságok.

— Vezető tisztviselő távozása.
A munkás- és katonatanács határozata alapján Bibó Károly alispán, Komjáthy László polgármester és Török Gyula rendőrkapitány elhagyta állását. A vár-megyei ügyek intézését direktórium vette át, a polgármesteri hivatal vezetésével Hollósi János városi aljegyző bizatott meg, a volt rendőrkapitányi hatáskört pedig a forradalmi tanács Próder László rendőrfogalmazóra ruházta.

— Rainprecht Antal elvtárs megbízása.
A veszprémi forradalmi tanács megbizta Rainprecht elvtárat azzal, hogy a Veszprém-ben, illetve Veszprémvármegyében levő levő közél-vezési üzemek főintézését elvállalja, azokat a proletárdiktatura szolgálatában a város és a vármegye javára fordítsa, a meglévő üzemekhez csatlakozó egyéb üzemek, mint halastavak, zöld-égeskertek stb. léte. ilésére nézve teljhatalommal mégis a veszprémi forradalmi tanácsnak teendő közléses jelentés mellett legjobb belátása szerint intézkedjék, mindennek megtörténte után pedig az ilyenek egyesült veszprémmegyei üzemek által a fővezetést gyakorolja. A forradalmi ta-nács sokat vár elvtársunk általános elismert-éteje, szakbeli és szervező képességétől és emélik, hogy a körülírt fontos szerep betöl-téséért a tanács választása mindenkinek helyes-sévével fog találkozni.

— Köszönetnyilvánítás.
A veszprém-megyei hadirokkantak, hadiövegnyek és árvák egyesületéhez a következő adományok érkeztek: Dr. Rott Nándor 10.000 koronás hadiköl-tésbőnlvény és 400 K; dr. Óvári Ferenc és a 31-esek mulatságából 1000—1000 K; Vesz-prémmegyei Takarékpénztár, Leuschner György (Vilonya), Rosenberg Gábor (Hajmáskér), Vesz-prémi szikvizgár r. t. 300—300 K; Közgazda-sági Bank r. t. 200 K; Oblatt Lajos 150 K. 100 K-t adományoztak: Kanczler Jenő, Müller Oszkár, Löwy Béláné, Rausnitz Ignác, Rothau-ser Zsigmond, Fiksz Gábor, Albrecht Hugó, Híj. Neu Jakab, Kentner Rezső, Rothauer Miksa, Steiner Jónás, Winter Sándor, Steiner J. Jenő, Fodor Ferenc, Gunszt Ignác, Szenté Gyula, Szalai Mór, Frank József, Szabó Bakos János, Scheiber Soma. A nemesszívú adakozóknak ez uton mond hálás köszönetet az egyesület ve-zetősége.

— Menesztet: körjegyző.
A mindnyá-junk örömeire levitézlet, bürokratikus burzsoá-rendszernek tipikus alakja volt Gácsér Lőrinc városi körjegyző, ki hivatali állását alaposan felhasználta arra, hogy mint a község teljhatalmu-falugennája, mielőbb és minél rohamosabban megfollasodhasson. Szükségtelen mondanunk, hogy e célt elérni, sorra kinálkozta a hadi-ozogátat alól felmentések kieszközlése stb., a melyek annyira igénybevélték drága munkaidé-jét, hogy értesülésünk szerint egyéb restanciák önkölegében a már rég kiutálásra várt hadi-egélyek is ott találhatók. A körjegyző viselt dolgaival sokat fömlalkozott a múlt évi október

havi forradalom után alakult városi nézeti tanács, majd az utabban megalakult munkás-és földmivestanács, mely a község sokat nyo-morgatott proletárjainak nagy és osztatlan örö-mére végére is a hét folyamán utatlatat kötött a burzsoá és önérdéket szolgáló körjegyző talpa alá.

— Rott Nándor püspököt értesítésünk
szerint a megyei kormány megbízott indokolt ké-relemre felmentette a proleárdiktatura bizosi-tására elrendelt mindennapos túszként való je-lentkezés kötelezettsége alól.

— Ipartestületi alakuló ülés.
A vesz-prémi ipartestület f. évi április hó 6-án, vasár-nap délelőtti 10 órakor, az ipartestület helyisé-gében alakuló közgyűlést tarti.

— Proletárszanatórium.
A burzsoá társadalom letlénésével megszünnnek a magán-szanatóriumok. A proletárdiktatura most sajátítja ki azon intézményeket, ahol eddig kénytelen-ben gyógyították magukat az „urak”. A Munkás-tanács a proletáriátus rendelkezésére bocsátotta a Jutason felállított katonakórházat, mely az Országos Munkásbiztosító Pénztár felügyelete alá kerül. Ezzel is szaporodni fog a proletár-szanatóriumok száma.

— Tanítónői beosztás.
A vármegyei tanfelügyelőség Hoffer Julia tanítónőt a hely-beji izr. iskolához osztotta be tanítónőül.

— Adomány az elagott iparosok
alapja javára. A Veszprémmegyei Takarékpénztár r. t. igazgatója a veszprémi ipartes-tület kezelésében levő, elagott iparosokat gyá-molító Bauer Károly-fele alap javára 80 koro-nát adományozott.

— Polgári iskolai előkészítő tanfolyam.
A Veszprémi Iparos- és Kereskedő Ifjak Önk. Egyesületének elnöksége, f. évi április hó 1-től kezdődően, Kránitz József elvtárs vezetésével polgári iskolai előkészítő tanfolyamot nyitott magánvizsgáló iparos és kereskedő ifjak ré-szére. Az előkészítő tanfolyamon résztvenni óhajók jelentkezhetnek az elnöknel: Veszprém, Pázmándi-utca 16. sz.

— Be a vörös hadseregbe!
A felhívás még alig jelent meg, máris örömmel állapíthat-juk meg, hogy városunkban is igen szép szá-mban jelentkeznek proletár munkáselvtársaink a vörös hadseregbe való felvétel céljából, készen megvédeni a proletár diktatúrát minden kívülről jöhető imperialisztikus rablóátadások, valamint az eszelegesen belülről jöhető reakció ellen-forradalmi támadások ellen.

— Az iskolaszékek és gondnokságok
megszüntetése. A megyei politikai megbízott meghagyásából a tanfelügyelőség értesítette a vármegye területén működött összes állami elemi polgári iskolai és hitfelekezeti iskolaszékeket, gondnokságokat, hogy az iskolák szellemi ve-vetését illetően minden iskolaszéki és gondnok-sági működés beszüntetendő.

— Városi közmunkák.
A város gőz-és kádfürdő tatarozási és javítási munkálatai a jövő hét folyamán kezdetüket veszik. Ugyancsak közmunka keretében lesz felépítve a Welty István által a Szabadi-utcában megépíteni szándékol-t két emeletes, 18 lakással bíró ház is, ha és a mennyiben a vonatkozó tervek a kormány megbízott jóváhagyja. — A háboru tartama alatt már elhatározott utcarendezési és csatornázási munkálatok is foganatosítva lesznek, ha a szük-séges cement és egyéb építkezési anyagok be-szerezhetőek lesznek. — A város területén levő kö- kavics- és homokbányák már üzembe van-nak helyezve.

— A jeruzsálemhegyi ovoda.
Kaptuk a következő sorokat: „Már valami 8—10 éve nagy áldozatkészséggel építette az állam a je-ruzsálemhegyi ovodás gyermekek részére az Iskola-utcában egy momentán ovodahelyiséget. Ezen ovodát a háboru kitörése óta mindenre használták, csak ovodának nem. Elmúlt a há-ború, a katonabeszállásolás alább hagyott s mégsem lett átadva e helyiség igazi rendelteté-sének. A jeruzsálemhegyi ovodaköteles gyerme-kek pedig kénytelenek a nap egy részét az utcán tölteni. A közélvezési hivatal számára nincs más helyiség a városban? A ovodafenntartó állam bizonyára nem tud még arról, hogy az ovodahelyiség bejárójánál s kisebb részeiben a tyukok vigan kodácsolnak, a libák és kacskák

gagognak ott, ahol a kultura magvát kellene a lelkekbe beplántálni. Mint családosa apa felhívom aie körülményre a tanügyi népbiztos figyelmeét. Mert mégis fura dolog, hogy az ott lakó ovónó s férje, ki szintén tanügyi ember, nem hatnak oda, hogy végre az ovoda megnyíljon, hanem az átkozott közönyösségbe burkolózva megfosz-szák a jeruzsálemhegyi gyermekeket az iskolába való előkészítéstől. Nem tudjuk, a lelkelenség vagy rosszindulat kit terhel? Az ovoda mögött levő üres telket az ovodában lakó tanügyi főr nem engedte annakidején beépíteni se. A régi társadalom büne ebben az ügyben annyi, hogy nincs helyünk részletesen méltalni. Aki bünds ebben az ügyben, az bünhődjék. Több család-apa nevében ezutal arra kérem a tanügyi népbiztos, hogy a proletárdiktatúrát juttassa érvényre hogy ne burjánozzon, ne nőjön ki a burzsaár-sadalom ronda és piszkos mocsrárból az a sok gaz, amelynek mindig a munkásság érzi hatását.

Egy apa

Közöljük e levelet azzal a megjegyzéssel, hogy a panasziolt ovodagyőről az illetékes szak-megbizottnak már tudomása van és a kellő in-tézkedéseket megtette.

— Zsirszükséglet biztosítása.
Neumayer Imre közéletmezei népbizos falragaszok után nyomatékosan figyelmezteti mindazokat, kiknek van saját zirsükszletük, tartózkodjanak igénybe venni a közéletmezei hivatal által kiállítandó zirsirjegyeket, mert visszaélés esetén szigoruan meg lesznek büntetve.

Lapunk részére utcai elárusítók
kerestetnek. Jelentkezni lehet kiadó-hivatalunkban: Vár-utca 2. szám.

— „A veszprémi kereszt. Gazdakör“
cim alatt lapunk mult heti számában megjeient hírközléményre vonatkozóan értesülünk, hogy a hivatkozott úlésem nem magának a körnek, ha-nem az annak kebelében működött kigazdapárt feloszlása lett kimondva. Viszont a kör tagjai akként határozatk, hogy függetlenítve magukat az egyházi gyámkodástól, megszüntetik a kör egyházi elnöki állását és a kör összes tagjai belépnek a magyar szocialista párt kebelében alakult földmunkások és kigazdák országos szövetségébe s ezért egységesen csatlakoznak ennek veszprémi helyi szakszervezetéhez.

— Vöröskabaré.
Nem intim, hanem vöröskabaré lesz ma este (április 5.) fél nyolc órai kezdettel a színházban, utána pedig tánc-üvivalom a rokkantak alapja javára. A zenét Kiss Jancsi teljes zenekara szolgáltatja.

— Magántanulók figyelmeébe.
A vármegyei tanfelügyelőség felhívja az érdeketeket, kik a polgári iskola bármely osztályáról ma-gánvizsgálatra való bocsátás iránti kérvényüket ne a tanfelügyelőséghez, hanem azon illetékes polgári iskola igazgatósághoz terjesszék fel, a mely polgári iskolában a magánvizsgát letenni óhajják.

— Irodai alkalmazottak felvétele.
A Veszprémi Kerületi Munkás- és Balesetbiztosító Pénztár irodai alkalmazottakat keres fölve-telre.

— Vizpazarlás meggátlása.
Lusztig Arnold megyei politikai megbízott erélyes hangú falragaszok után figyelmezteti Veszprém város közönségét, hogy a személtás nehézségei miatt a legszigorubb takarékoszággal használja a víz-vezetékí vizet. Ha bárki is vizpazarlason lesz érve, a magánvezeték ki lesz kapcsolva s az illető vizpazarlók szigorú büntetésen felül a közkutak használatára lesznek utasítva.

— Gorkij Maxim üdvözléte.
Olvastuk a napokban, hogy Gorkij Maxim, a világhírd orosz proletár író üdvözlételet küldött a magyar tanácsköztársaságnak. Testvéri üdvözlételet azzal a reménységgel fejezte be, hogy példánkat nem sokára az egész világ proletárságha követni fogja.

Nekünk, akik Gorkij forradalmi politikai szereplését megfigyelni alkalmunk volt, különö-sen sokat jelent ez az üdvözlételet.

Gorkij a menseviki pártéhoz tartozott. A márciusi orosz forradalom kitörése után meg-indított lapjában a Novaja Szizn (Új Élet) ben állandóan ellenzéki álláspontot foglalt el Lenin taktikájával, a proletárdiktatura formájával szem-ben. Különösen fáj neki, az írónak, a „szá-

hadságjogok"-nak, első sorban persze a sajtószabadságnak megnyirbálása és általában kritikai szemmel figyelte az „új életet.”

Ha most mégis arról olvasunk, hogy Lenin épen Gorkijt bizta meg az orosz tanács-kormány kulturális programjának megvalósításával s ha most mégis tőle kapjuk azt a próféciát, hogy példánkat — a proletárdiktatúrát — rövidesen az egész világ proletársága követni fogja, ez azt jelenti, hogy a legmélyebb elme is belátta, a legérzőbb és legfinomabb szív is megérezte, hogy elérkezett az idő, amikor a kisajátított kisajátítottak, hogy ezen átalakulásnak most kell bekövetkeznie és az átalakulásnak egyetlen lehetséges formája — a *proletárdiktatúra!*

Hálás szívvel köszöntjük Gorkij elvtársnak tanítását.

— Gyepmesteri munkadíjak megállapítása. A közegészségügyi népbiztos Veszprém város területére a gyepmester által teljesített munkák díját a következőképp állapította meg: Egy forduló pöccgödör tisztítás 20 K, ló vagy nagyobb dögszállítás 20 K, egy kutyafogás 4 K, egy napi kutyatartás 2 K.

Szakszervezeti mozgalmak.

A veszprémi közalkalmazottak szakszervezetének ügyei.

A veszprémi közalkalmazottak szakszervezetének vezetősége tudomására hozza a tagoknak, hogy a szakszervezet a helybeli Kaszinó összes helyiségeit a veszprémi vasutas szakszervezettel együtt birtokába vette s így ezek a helyiségek felszerelésükkel együtt mindenkor a tagok rendelkezésére állanak. Kívánatos volna, hogy a tagok az együttérzés és a kollegialitás fejlesztése céljából naponként a délutáni és esti órákban minél nagyobb számban megjelenjenek.

A vezetőség heti üléseit minden hét keddi napján délután fél 6 órakor a tanácskozó szobában fogja megtartani. Kérjük a vezetőség tagjait, hogy ezt tudomásul véve az üléseken, ha csak elháríthatatlan akadályokba nem ütköznek, pontosan megjelenjen szíveskedjenek.

A szakszervezet márc. hó 24-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy csak azok lehetnek a szakszervezet tagjai, akik a szociálista pártba is kelépnék. Miután a közalkalmazottak csak úgy tudnak a jövőben érvényesülni, ha egységes, erős szervezetet alkotnak, mely szervezet a szociálista párt programját magáévá téve a régi rend lerombolásában s az új társadalmi rend kiépítésében tevékenyen akar munkájával részt venni, felhívjuk mindazon közalkalmazottakat, akik az új társadalmi és gazdasági rendbe beilleszkedni elég erőt és akaratot éreznek magukban, kérjenek belépési nyilatkozatot az elnöktől s azt kitöltve az elnöknek vagy a bizalminak adják át. Belépési díj egyszersmindenkorra 2 korona, a havi tagsági díj 5 korona, amelynek ellenében a „Közalkalmazott, illetőleg tanítóknak az „Új Korszak” c. lap jár.

Együttal tudomására hozza az új tagoknak az elnökség, hogy a vezetőségnek f. hó 1-én tartott ülésében hozott határozata szerint a márc. 21. után belépett új tagok 2 éven belül vezetőségi állást nem nyerhetnek el.

Amely testületek eddig nem voltak a szakszervezet tagjai, belépésük alkalmával válasznak minden 30 tag után bizalmi és ennek nevét jelentsék be az elnökségnek. Elnökség.

A veszprémi nevelőmunkások március hó 31-én tartott együttes ülésükön a veszprémi vármegyei tanügyi népbiztos felhívására megalkotották a „Magyarországi Tanítók Szakszervezetének Helyi Csoport”-ját. Az ülést a tanügyi népbiztos nyitotta meg, rámutatván arra, milyen szükséges, hogy a tanítóság azzal a töretlen lelkiismeretességgel teljesítse feladatát a változott viszonyok között is, amellyel nemes feladatok a multban eredményesen megfrlelt. A gyűlés vezetésére Kacska László felső kereskedelmi iskolai tanárt, a Magyarországi Közalkalmazottak Szakszervezete Helyi Egyesületének elnökét kérte fel. Elnök kifejtette, hogy a szakszervezetekre, különösen a tanítói szakszervezetekre a jövőben még nagyobb szükség lesz, mint volt a multban. De ezek a szakszervezetek többé nem lesznek osztályharcos szervezetek, hiszen a kollektív társadalmi rendben a

bérmozgalmak megszűnnek; a jövőben a szakszervezetekre nagy és nemes feladat vár: a nagy tömegek nevelése. Felhívására az egybegyűll nevelőmunkások kimondották a tanítói szakszervezet megalakulását. Elnökké megválasztották Mattuschek Richárd keresk. iskolai igazgatót. Alelnökök lettek: Kövesi Lajos kegyesrendi főgimn. igazgató és Kránitz József tanító. Jegyző: Mőzner Ferenc tanító. Vezetőségi tagok: A veszprémi elemi iskolák részéről: Gubicza Lajos, Balassa Kálmán, Beóthy Dezsőné; a polgári fiúiskola részéről: Mjtsky Aladár; az Angolkisasszonyok polgári leányiskolája részéről: Ghimessy Mária intézeti főnöknő; az irgalmasok polgári leányiskolája részéről László Emilia int. főnöknő; az Angolkisasszonyok tanítónőképző intézete részéről Engelhard József igazgató; a kegyesrendi főgimnázium tanári kara részéről: Pátkó Zsigmond; a felsőkereskedelmi iskola tanári kara részéről: Kacska László; a tanfelügyelőség részéről: Vértesy Gyula; a kisdédővők részéről: Sternecky Józsefné. Az értekezlet egyuttal kimondotta, hogy testületileg csatlakozik a szociálista párthoz. A gyűlés a tanügyi népbiztos zárószavaival ért véget.

Helyicsoportok alakulása. A hét folyamán Veszprém városban a Központi Szakszervezetek következő helyicsoportjai alakultak meg; ügyvédek, orvosok, szülésznők, diákok, pénzüntézeti tisztviselők és gyógyszerészek helyicsoportjai.

Szakgyűlés. A helybeli földmunkások és kiscgazdák szakcsoportja vasárnap d. e. 10 órakor gyűlést tart az ipariskolai párhelyiségben. Tárty: a vezetőség alapszabályszerű kibővítése és havi jelentések. Czseiner János szakegyeleti elnök.

Tudja meg

hogy a **Színház és Divat** minden számát a művelt nagyközönség tizezrei mohó érdeklődéssel olvassák, mert e kiválóan szerkesztett hetilap felőlel minden a színház, divat, irodalom, zene és művészet keretébe vágó közleményeket és ezélt

Magyarországon

intelligens ember számára nélkülözhetetlen kelléket képez. Illusztrációi elsőrangúak, munkatársai a legkiválóbb újságírók. A **Színház és Divat** rendkívül dús tartalma és elegáns kiállítás

minden ember

tetszésével találkozik, innen van azon jelenség, hogy a **Színház és Divat** minden számát több mint százezen olvassák. Előfizetési ára félére 33 korona. Előfizetéseket elfogad bármely hazai könyvkereskedés, vagy a **Színház és Divat** kiadóhivatala, Budapest, VII., Károly-körút 3. Vaskos mintakötetet sok száz művészi képpel 4 korona beküldése ellenében bérmentve küld a kiadóhivatal.

PESTI és SZEMERÉY

kereskedelmi irodája (Veszprém, Gizolla-tér 2.) hirdetései.

A cégnél eladó:

Uj garamboly-asztal golyókkal, dákókkal jutányosan eladó.

Megvételre keresünk:

3-4 szobás lakóházat kerttel. Szőlőbirtokokat villával. Kisebb lakóházakat.

Egy Mignon- és egy Yost-írógép eladó.
Galamb-utóban alkalmas nagy háztelek gyümölcsös kerttel eladó.
Sürgősen eladó jókarban levő ház ital- és dohányelárlásitási joggal.
Kőbánya-utca 13. sz. ház jutányosan eladó.
Rákóczy-téren jól jövedelmező bérház eladó.
Egy nagy gömbölyű márványasztal eladó.
Balatonalmádiban 6 szobás villa, 3 konyha és 3 verandával bérbeadó.
Almádiban egy 5 szobás villa bérbe kiadandó.
Jóforgalmu vendéglő berendezéssel eladó.
Egy kitűnő zongora eladó, esetleg bérbeadó. Megtekinthető Roland zongorakészítőnél. Értekezni lehet Pesti Lajosnál.

Felhívás.

Állítólagos sérelmekre való tekintettel felhívjuk mindenkit, akinek tudomása van arról, hogy a legutóbbi ingó-rekvirálások alkalmán valamely tárgy vagy érték nyugta és elzárolás nélkül vitelt volna el, ezt nálunk haladéktalanul jelentse be.

Vármegyei direktor

Sonkát, füstölt húst

Gyümölcsöt,
Lekvárt,
Makót,
Diót

legmagasabb áron vesznek

Szemerey fűszer-kereskedő

Értesítés.

A városi közlelmezési igazosztálynál a hó 3-tól kezdve tejjegyek adtnak ki. Tejjegy csak három éven aluli gyermekek, beteg, hatvan éven felüli aggok tarthatnak igénybe. Jelentkezők kellő igazolványaikat hozzátküldjék. A tejjegy kiadása cukorjegy felmérés ellenében történik.

Veszprém, 1919. április 2.

Vasuti szállítást és mindennemű fuvarozást

legolcsóbban és pontosan eszközözny helyben, mint vidékre

Herceg és Baranyai

Veszprém, Gizolla-tér 2.

Bérkocsiak megrendelhetők!

Telefon 148.